

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 23To/40/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3819010484
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ondrej Samaš
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2020:3819010484.4

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ondreja Samaša a sudcov JUDr. Beáty Javorkovej a JUDr. Mariána Dunčka na verejnom zasadnutí konanom dňa 02. júna 2020 prejednal odvolanie obžalovaného

D. P.,

nar. XX.XX.XXXX v T., trvale bytom E. H., t. č. vo výkone väzby v Ústave na výkon väzby Ilava, na verejnom zasadnutí prítomného,

ktoré podal proti rozsudku Okresného súdu Prievidza sp. zn. 1T/92/2019 zo dňa 02.03.2020 a takto

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. por. sa odvolanie obžalovaného zamietá, pretože nie je dôvodné.

odôvodnenie:

Rozsudkom súdu prvého stupňa bol obžalovaný D. P. uznaný vinným zo zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c) Tr. zák. (s poukazom na § 138 písm. a) Tr. zák.), pretože dňa 09. februára 2019 v čase okolo 03.30 hodiny pri vchode číslo 18 na ulici Š. P. v H. podišiel k poškodenému C. E., ktorý tade prechádzal v smere na ulicu F. E., tomuto sa prihovril a pripojil sa k nemu, pričom po zhruba 50 metroch na ceste za obytným domom so súpisným číslom XXX na ulici F. E., pri rohu oplotenia Obchodnej akadémie priložil poškodenému k pravému boku pri rebrá nôž s obojstranným ostrím s dĺžkou čepele 9,5 centimetra a povedal mu, aby mu dal všetky veci a nič neskúšal, na čo mu poškodený z obavy o svoj život odovzdal mobilný telefón značky SAMSUNG A3 bielej farby, IMEI: XXXXXX/XX/XXXXXX/X a peňaženku značky QUICK Silver s obsahom 25 eur v hotovosti, vodičským preukazom, preukazom poistenca VŠZP, kartou O. - J. identity, kartou SLSP a tri kusy karty ČSOB, všetky na jeho meno, v čom do ulice, na ktorej sa nachádzali vošiel taxík, čo poškodený využil a utiekol, čím poškodenému C. E. spôsobil škodu vo výške 85 eur.

Bol za to odsúdený podľa §§ 188 ods. 2 Tr. zák., 38 ods. 5, 38 ods. 4 a 37 písm. m) Tr. zák. k nepodmienečnému trestu odňatia slobody vo výmere 10 (desať) rokov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona bol pre výkon uloženého trestu zaradený do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Podľa § 288 ods. 1 Tr. por. bol poškodený C. E. s nárokom na náhradu škody odkázaný na civilný proces.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie obžalovaný. Jeho odvolanie smerovalo proti výroku o treste. V písomných dôvodoch odvolania uviedol, že uložený trest sa mu javí ako neprimerane prísny. Nestotožňuje sa s aplikáciou ustanovenia § 38 ods. 5 Tr. zák. Síce bol v minulosti odsúdený pre lúpež podľa § 234 ods. 1 (Tr. zák. č. 140/1961 Zb. účinného do 31.12.2005), avšak má za to, že vtedy

účinný Trestný zákon nepoznal pojem zločin a prečin. Navyše je to viac ako 10 rokov, čo má zahladzujúci charakter na dĺžku času. Poukázal na to, že má 11-ročného syna, ktorý mu veľmi chýba, chce byť čo najskôr s ním a postarať sa o neho, aby nebol taký, ako je on. Skutok veľmi ľutuje a ľutovať aj bude celý život. Súd mu mohol priznať aj poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. l) Tr. zák. a uložiť mu trest odňatia slobody na dolnej hranici, teda vo výmere 7 rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Navrhol, aby mu bol takýto trest aj odvolacím súdom uložený.

Obžalovaný písomné dôvody odvolania doplnil aj prostredníctvom obhajcu. Dodal, že napadnutým rozsudkom boli porušené ustanovenia Trestného zákona, ktoré sa týkajú zásad ukladania trestov, pričom uložený trest je nespravodlivý. Súd prvého stupňa sa nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie vo vzťahu k uloženému trestu, keď mu nepriznal poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. l) Tr. zák. Bol to práve on, kto požiadal o svoje doložitie na hlavnom pojednávaní a žiadal o upustenie od vykonania dovtedy ním navrhovaných dôkazov. Ďalej napadnutému rozsudku vyčítal, že súd prvého stupňa použil vo výroku o treste súčasne ustanovenia § 38 ods. 4 Tr. zák. a aj § 38 ods. 5 Tr. zák., a to napriek tomu, že túto „kombináciu“ Trestný zákon priamo vylučuje. Ak ide o použitie zbrane - noža, nemal v úmysle túto zbraň reálne použiť proti poškodenému s cieľom spôsobiť mu akékoľvek fyzické zranenie. Jeho priznanie viny a jeho úprimné oľutovanie by bolo možné považovať za dôvod pre mimoriadne zníženie nepodmienečného trestu odňatia slobody pod dolnú hranicu zákonom stanovenej trestnej sadzby podľa § 39 ods. 1 Tr. zák. Použitie upravenej trestnej sadzby podľa § 38 ods. 5 Tr. zák. sa javí byť v jeho prípade neprímerane prísne. Navrhol preto napadnutý rozsudok podľa § 321 ods. 1 písm. d), e) Tr. por. zrušiť vo výroku o treste s tým, aby odvolací súd sám rozhodol rozsudkom podľa § 322 ods. 3 Tr. por. a uložil mu miernejší nepodmienečný trest odňatia slobody (t.j. v nižšej výmere) v porovnaní s trestom uloženým v napadnutom rozsudku.

Na verejnom zasadnutí konanom o odvolaní zotrval obžalovaný na svojom písomnom návrhu. Prokurátor krajskej prokuratúry navrhol odvolanie obžalovaného ako nedôvodné zamietnuť podľa § 319 Tr. por.

Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací podľa § 317 ods. 1 Tr. por. na verejnom zasadnutí preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého výroku rozsudku, ako aj správnosť postupu konania, ktoré tomuto výroku predchádzalo, a dospel k záveru, že odvolanie obžalovaného nie je dôvodné.

Pokiaľ ide o procesný postup orgánov činných v trestnom konaní a súdu prvého stupňa, v tomto smere nebola v odvolaní vytýkaná žiadna chyba a ani odvolací súd sám nezistil také chyby, ktoré by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

Rovnako nemá odvolací súd ani výhrady k zákonnosti a odôvodnenosti výroku o vine. Súd prvého stupňa v písomnom odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol výsledky vykonaného dokazovania na hlavnom pojednávaní, o ktoré oprel svoje skutkové úvahy v tom, že skutok uvedený v obžalobe sa stal a že ho spáchal obžalovaný. S jeho úvahami sa odvolací súd v plnej miere stotožňuje a považuje ich za správne. Správna bola aj použitá právna kvalifikácia takto dokazovaním na hlavnom pojednávaní preukázaného skutku. Ostatne výrok o vine obžalovaný ani odvolaním nenapadol.

Podstata odvolania obžalovaného spočívala v tom, že súd prvého stupňa nesprávne aplikoval ustanovenie § 38 ods. 5 Tr. zák. a uložil mu neprímerane prísny trest, ktorý žiadal zo strany odvolacieho súdu prípadne aj mimoriadne znížiť podľa § 39 Tr. zák. a zároveň žiadal aj priznať poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. l) Tr. zák.

Pokiaľ ide o poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. l) Tr. zák., tak platí, že aby súd mohol priznanie sa páchatel'a k spáchaniu trestného činu v akejkoľvek podobe hodnotiť v jeho prospech, musí svedčiť o jeho snahe po náprave a nesmie byť urobené len formálne pod ťarchou usvedčujúcich dôkazov. Zároveň požiadavkou, aby ľútosť páchatel'a bola úprimná, sa kladie dôraz na skutočnosť, že nebude stačiť formálny prejav, ale vyžaduje sa kvalitatívne vyšší prejav vnútorného postoja páchatel'a k svojomu trestnému činu, a to najmä na základe jeho správania po čine.

Odvolací súd z obsahu spisového materiálu zistil, že obžalovaný sa k spáchaniu stíhaného skutku (trestného činu) priznal až na poslednom termíne hlavného pojednávania, na ktorom došlo k vyhláseniu napadnutého rozsudku, a po tom, čo boli na hlavnom pojednávaní už vykonané všetky dôkazy svedčiace

o jeho vine a na ktorých súd prvého stupňa následne jeho vinu aj založil. Do tej doby obžalovaný v konaní svoju vinu popieral.

Vzhľadom k tomu preto nie je možné podľa názoru odvolacieho súdu takúto „zmenu v jeho postoji“ zohľadniť priznaním pohľadujúcej okolnosti podľa § 36 písm. l) Tr. zák. Takéto priznanie sa obžalovaného považuje odvolací súd za účelové a z pohľadu ľútosti neúprimné.

K ďalšej námietke obžalovaného pokiaľ ide o aplikáciu ustanovenia § 38 ods. 5 Tr. zák. uvádza odvolací súd nasledovné:

Podľa § 38 ods. 5 Tr. zák. pri opätovnom spáchaní zločinu sa zvyšuje dolná hranica zákonom ustanovenej trestnej sadzby o jednu polovicu; v takom prípade sa ustanovenie odseku 4 nepoužije.

Podľa § 437 ods. 1 Tr. zák. ak je potrebné určiť, či trestný čin podľa zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov vykazuje znaky prečinu, zločinu alebo obzvlášť závažného zločinu podľa tohto zákona, použijú sa ustanovenia § 10 a § 11 tohto zákona v závislosti od formy zavinenia a trestnej sadzby uvedenej v zákone č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov. Podľa § 11 ods. 1 Tr. zák. zločin je úmyselný trestný čin, za ktorý tento zákon v osobitnej časti ustanovuje trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby prevyšujúcou päť rokov. Podľa § 234 ods. 1 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. účinného do 31.12.2015 (trestný čin lúpeže) kto proti inému použije násilie alebo hrozbu bezprostredného násillia v úmysle zmocniť sa cudzej veci, potresce sa odňatím slobody na dva roky až desať rokov.

Z uvedeného vyplýva, že citované znenie ustanovenia § 38 ods. 5 Tr. zák. vylučuje súčasnú aplikáciu (použitie) aj ustanovenia § 38 ods. 4 Tr. zák. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku je však zrejmé, že súd prvého stupňa pri ustálení trestnej sadzby trestu odňatia slobody, v rámci ktorej obžalovanému ukladal trest, vychádzal len z aplikácie ustanovenia § 38 ods. 5 Tr. zák. (teda nepoužil aj ustanovenie § 38 ods. 4 Tr. zák., ktoré síce uviedol do výrokovej časti rozsudku) a trest odňatia slobody mu uložil v rámci „upravenej“ trestnej sadzby, ktorá bola 9 rokov 6 mesiacov až 12 rokov (zvýšenie dolnej hranice o jednu polovicu podľa § 38 ods. 5 Tr. zák.).

Pod pojmom „opätovne“ treba vo vzťahu k ustanoveniu § 38 ods. 5 Tr. zák. rozumieť spáchanie zločinu po tom, čo bol páchatel právoplatne odsúdený za iný zločin. Na tento znak sa neprihľadne v prípade, ak predchádzajúce odsúdenie za zločin je zahladené. V opačnom prípade však nie je rozhodujúci časový úsek medzi predchádzajúcim odsúdením a spáchaním nového zločinu. Tento môže mať význam len pre určenie konkrétnej výmery trestu v rámci zvýšenej dolnej hranice trestnej sadzby.

Súd prvého stupňa tak správne postupoval aj pri zohľadnení skoršieho odsúdenia obžalovaného pre zločin, a teda správne aplikoval ustanovenie § 38 ods. 5 Tr. zák., ktoré „sprísnilo“ trestnú sadzbu trestu odňatia slobody v už naznačenom smere. Zohľadnil jeho (doposiaľ nezahladené) odsúdenie rozsudkom Okresného súdu Prievidza sp. zn. 2T/131/2005 zo dňa 17.10.2007 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 2To/64/2008 zo dňa 25.06.2009, ktorým bol uznaný vinným pre trestný čin lúpeže podľa § 234 ods. 1 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. účinného do 31.12.2005. V tejto trestnej veci bol obžalovanému uložený trest odňatia slobody vo výmere 5 rokov nepodmienečne so zaradením do I. nápravno-výchovnej skupiny. Z výkonu tohto trestu odňatia slobody bol podmienečne prepustený dňa 12.11.2010 so skúšobnou dobou na 30 mesiacov, avšak dňa 01.02.2014 mu bol nariadený výkon zvyšku trestu.

K námietke obžalovaného pokiaľ ide o mimoriadne zníženie trestu podľa § 39 ods. 1 Tr. zák. uvádza odvolací súd nasledovné:

Podľa § 39 ods. 1 Tr. zák. ak súd vzhľadom na okolnosti prípadu alebo vzhľadom na pomery páchatela má za to, že by použitie trestnej sadzby ustanovenej týmto zákonom bolo pre páchatela neprimerane prísne a na zabezpečenie ochrany spoločnosti postačuje aj trest kratšieho trvania, možno páchatelovi uložiť trest aj pod dolnú hranicu trestu ustanoveného týmto zákonom.

Okolnosťami prípadu sú všetky skutočnosti, ktoré majú vplyv na posúdenie povahy, charakteru a závažnosti trestného činu, vrátane možnosti nápravy páchatela.

Pomery páchatel'a sa týkajú jeho osobnostného hodnotenia. Ide teda o okolnosti, ktoré charakterizujú osobu páchatel'a ako objekt trestu, a tiež o okolnosti, pre ktoré je rovnaký trest pre rôznych páchatel'ov rôzne citeľný. Ich význam pre mimoriadne zníženie trestu sa zhodnotí podobne ako význam okolností prípadu. Z hľadiska tohto ustanovenia sa vyžaduje, aby išlo o pomery takého charakteru, z ktorých je zjavné, že trest odňatia slobody uložený v rámci zákonnej trestnej sadzby by páchatel' pociťoval podstatne citeľnejšie ako iní páchatelia. Hodnotia sa rodinné a osobné pomery, ktoré existujú v čase rozhodovania o treste (napr. majetkové pomery páchatel'a, jeho zdravotný stav a zdravotný stav jeho rodiny, starostlivosť o početnú rodinu, tehotenstvo páchatel'ky a pod.).

Za pomery páchatel'a odôvodňujúce postup podľa tohto ustanovenia možno považovať viac významných poľahčujúcich okolností pri nedostatku priťažujúcich okolností, vážnu chorobu páchatel'a, závislosť mnohopočetnej rodiny páchatel'a od jeho zárobku, stav zníženej príčetnosti páchatel'a, ak nie je možný iný zákonný postup, starostlivosť páchatel'a o väčší počet osôb na neho odkázaných a pod.

Okolnosti prípadu alebo pomery páchatel'a môžu odôvodniť aplikáciu § 39 Tr. zák. ale len za predpokladu, že použitie zákonom ustanovenej trestnej sadzby odňatia slobody by bolo pre páchatel'a neprimerane prísne a že účel trestu možno dosiahnuť aj trestom kratšieho trvania.

V prípade obžalovaného ani odvolací súd nezistil splnenie podmienok na mimoriadne zníženie trestu podľa § 39 ods. 1 Tr. zák. Obžalovaný je podľa jeho odpisu registra trestov tzv. špeciálnym recidivistom, ktorý sa opakovane dopúšťal majetkovej, ale aj násilnej trestnej činnosti (krádeže a lúpeže), pričom za takúto trestnú činnosť bol v minulosti odsúdený už 8-krát vždy na nepodmienečné tresty odňatia slobody. Obdobného protiprávneho konania sa tiež dopúšťal aj v prípade priestupkov (majetkovej či násilnej povahy). U obžalovaného neboli zistené žiadne poľahčujúce okolnosti a v jeho prospech nemožno automaticky zohľadniť ani to, že je otcom 11-ročného syna, pretože trestnej činnosti sa v minulosti opakovane dopúšťal aj v čase, keď už bol jeho otcom.

Podľa názoru odvolacieho súdu je preto náprava obžalovaného výrazne sťažená a je potrebné na neho pôsobiť práve trestom odňatia slobody vo výmere 10 rokov, ktorý mu bol uložený súdom prvého stupňa. Tento trest nepovažuje odvolací súd za neprimerane prísny.

Odvolací súd sa tak v plnom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozsudku v otázke uloženého trestu obžalovanému, ktorý považuje za zákonný, spravodlivý a schopný splniť svoj účel v zmysle § 34 ods. 1 Tr. zák.

Správne bolo zo strany súdu prvého stupňa aj zaradenie obžalovaného na výkon takto uloženého trestu odňatia slobody podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia, pretože v posledných desiatich rokoch pred spáchaním trestného činu bol vo výkone trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený za úmyselný trestný čin.

Z takto rozvedených dôvodov preto odvolací súd rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu zákon nepripúšťa žiadny ďalší riadny opravný prostriedok.